

tevat. Okrajni šolski svet pa nij bil s tem zadovoljen, marveč se je proti določbi deželnega šolskega sveta obrnil z vlogo in v tej ob jednem ntemeljal, zakaj je tako odločbo izdal. Okrajni šolski svet v Celovci, ki je gotovo ves nemšk, čegar šolski ogleda je baje le nekoliko dvojit — skoro gotovo je videl slab uspeh v tamošnji ljudskeji šoli in našel, da se mora kaj storiti, — okrajni šolski svet se je toraj proti krajnega šolskega sveta vlogi na deželni šolski svet ad št. 1725, 1878, obrnil in opazil, „da krajni šolski svet njegove (okrajnega šolskega sveta) določbe menda nij razumel,“ kar je okrajni šolski svet določil. Vidi se kako čudno uljudni da so ti gospodje. Dalje pravi okrajni šolski svet, da se mora varovati proti obdolžitvi, da je čez svojo kompetenco, katero dobro pozna, izdal kako določbo. On meni, da je le izvršil, kar je deželni šolski svet s svojim odlokom od 17. septembra 1872, št. 2714 ukazal. (Dalje prih.)

Gospodarske stvari.

Vnete kite na konjskeji nogi.

Vnetki kit in vezkov na nogah se skoraj izključljivo le pri konjih pokazujejo in sicer od kolena in skoka na vzdol. Od mesta, na katerem se taki vnetki nahajajo, dobivajo tudi različna imena.

Razvitek teh vnetkov je precej nagel. Žival ohromi in kmalo boleno mesto oteče, in je pri potipu z roko osorno ali celo topo čutiti. Navadna je oteklina le bolj malega obsejka. To je pravi kitini ali tetivni vnetek. Včasih je mesto mehko ali pa napeto in dobi včasih večjo razširjatev. To je potem vnetek kitine nožnice in nabor guojne vode. Mnogokrat se prigodi, da se še tudi bližnji mehki delki, koža in celična tkanina vnamejo in v tem slučajih je cel ud otekel. Oteklina le počasi pojema in le prav redkokrat popolnoma premine. Navadno se iz oteklina cedi tekočina, naredi se gump, ki s časom trda postane in kite se z nožnico zarastejo med seboj. Vnetki preminejo in mrzla, osorna oteklina ostane, ki pa ne boli. Včasih taka oteklina nima nobenega pomena včasih pa je tudi treba žival dolgo časa varovati in vendar se oteklina zopet pokaže in kite celo krajše postanejo itd.

Kako pa taki vnetki nastanejo? Naravni vzrok je ta, da se kite ali vezki pretegnejo, bodi si, da konj krivo stopi, izdrkne itd. Mnogokrat so tudi zvonjanji, mehnični vzroki krivi n. pr. da se konj tako ali tako na nogo vdari, ob vozne verige drgne itd.

Da se bolezen ozdravi, rabi se sprva svinčena voda, ilovični okladki, pozneje tudi hladivna, razdeljajoča zdravila. Po noči se namaže noga z mažo iz živega srebra. Pozneje, ko vnetek že

nekoliko poneha, rabijo se razdelivne maže, mlačni okladki iz senenskih drobinjev itd ali tudi drugi draživni in razdelivni pomočki. Če je mogoče, prav dobro je tudi nogo na holenem mestu oviti v povoje, kar posebno takrat dobro de, če se je gnojna voda v kitine nožnice razlila. Če se je pa debela gump popolnoma razvila in prav trda postala, tedaj še treba draživnih in razdelivnih maž, ostrih maž, flaštrov ali celo razbeljenega železa. Sprva mora žival imeti popolnoma mir, pozneje pa le polagoma in varno se vpregati.

Kalno žganje očistiti je navadno zadosti ga skozi ogljeve precediti. Vendar pa je tudi mogoče druge čistivne pomočke rabiti, katerih si ali lahko sami napravimo ali v lekarnici napraviti damo. Vzame se 560 gramov kristalizovane žveplenokisle ilove prsti, imenuje se tudi koncentrirani ali razpušljivi galun in se v vodi raztopi, tako da je vse tekočine ravno za liter. Od te tekočine se da k vsakemu hektolitru žganja 0.1 litra ali 100 kubičnih centimetrov. Na to se 350 gramov ogljenokislega kalija ali potovega pepela v čisti vodi raztopi in tako dolgo z vodo zalija, da je tudi ravno jeden liter. Od te raztopine se da tudi 0.1 litra k vsakemu hektolitru žganja, ki ga hočemo očistiti, ga prav dobro premešamo, potem ko je bilo prvo čistilo žganju pridjano in mednj prav dobro pomešano.

Vsled medsobnega delovanja obeh raztoplin se ilova prst na dno vsede in vse kalne tvarine v žganju za seboj na dno vzame, tako da žganje v nekterih dneih postane čisto in svitlo ko ribje oko. Da se od žganja pa nič ne pozgubi, se more vse to, kar je na dno kalnega še tudi precediti skozi klobučevino. Tudi likerji se dajo na povedani način čistiti, samo je treba delj časa, da se ilova prst v njih na dno vsede. Žganje ali liker ne dobiva nobenega tujega neprijetnega okusa, če se opisano in odmerjeno množino deluje. Le pepelna vsebina izčiščene tekočine se za troho za 0.45% poviša. Pepel obstoji iz žvepleno kislega kalija. Za čiščenje kislih tekočin, kakor za jesih, vino itd. se pa ta pomoček ne da rabiti.

Dopisi.

Iz Koroškega. (Družba sv. Mohora zasramovana.) Naposled pravi, grdi nemški list v Celovci, da družba sv. Mohora more obstati le, ako neumnost in fanatizem (prenapetost) vlada v Slovencih. Z drugimi besedami se pravi: udje družbe sv. Mohora delujejo samo bedariji v prid, so toraj sami bedaki. To pa presega nje vse meje dostojnosti in nam kaže, da je ta „slovenski učitelj“ sam največji fanatik ob enem tudi nesramnež. Za ta prelepi poklon naj se dostojno zahvalijo našemu „slovenskemu učitelju-filozofu“ vsi slovenski rodoljubi, ki delujejo v povzdigo in izobraženje naroda našega; tudi vsi odlični dosto-